

ZALMLIKEURFLESSEN

Horst Klusmeier.

Zalmlikeurflessen zijn kleine vierkante flessen meestal van groen of bruin glas, voorzien van een glaszegel, waarop zowel een Davidster als een vis (zalm) is afgebeeld. Op de latere exemplaren is ook nog geschreven "Der Lachs".

In het jaar 1598 vluchtte de Hollander Amrosius Vermöllen (vermoedelijk oorspronkelijk Vermeulen(!) geheten) uit Lier vanwege de beruchte Hertog van Alva naar Danzig (toen Duits gebied). Als aanhanger van de Christelijke sekte der Mennonieten mocht hij zich in het Pruisische gebied vestigen, en wel in het bijzonder omdat hij in het bezit van oude Likeurrecepten was. Het was dus niet verwonderlijk dat Amrosius een likeurstokerij begon.

In 1708 liet Salomon Vermöllen—een kleinzoon van Amrosius—de likeurfabriek na aan zijn zwager Isaac Wed-Ling. Toen hij in 1711 stierf kwam de leiding in handen van zijn weduwe tesamen met haar schoonzoon (Eydam) Dirck Hekker. De firma heette van toen af aan "Isaac Wed-Ling et Eydam Dirck Hekker"

Het gebruik van huisnummers was toentertijd nog niet gebruikelijk. Daarom werden de huizen van een zinnebeeld voorzien. Toen Isaac Wed-Ling dus in 1704 zijn likeurfabriek naar de Breitgasse in Danzig overbracht, liet hij aan de gevel van het huis een zalm aanbrengen. Sedertdien heet het in de volksmond "Der Lachs" of ook wel "Der Danziger Lachs". Ook de oude proeflokalen van de "Lachs"-fabriek kregen een symbool: de zeskantige ster als teken van gastvrijheid.

Toentertijd genoot de Danziger Lachs groot aanzien, tot zelfs bij de vorstenhoven van Europa. Het schijnt dat Catharina de Grote van Rusland in 1767 voor 5152 gulden Lachslikeur gekocht heeft. En ook Tsaar Peter de Grote moet een erkende liefhebber van Lachslikeur geweest zijn.

De destillateurs van de Danziger Lachs waren grote kenners in hun vak en verstonden meesterlijk de kunst de diverse smaaknuances te bevredigen. Een prijscourant uit het jaar 1791 toont alleen al 97 soorten likeur, waaronder uiteraard het beroemde "Danziger Goldwasser", een likeur waarin fijne 22 karants goudplaatjes glinsterden.

Toen Danzig in 1920 tot "vrije staat" uitgeroepen werd, richtte de firma "Isaac Wed-Ling et Eydam Dirck Hekker" een filiaal in Berlijn op. In de 2e wereldoorlog werd de fabriek te Danzig vernietigd en niet meer opgebouwd, omdat Danzig als Gdansk tot Polen was komen te behoren. Het originele receptenboek van 1606 is bewaard gebleven en het bevindt zich sedert 1972 in de nieuwe fabriek in Nörten Hardenberg, waar het "Danziger Goldwater" nog steeds gemaakt wordt.

Diverse verzamelaars hebben i p v de normale letters I W L in de glaszegel, flessen gezien met de letters H K of R K . Men heeft dan te maken met imitaties van de firma's Hartwig Kantorowicz resp. R. Kowaleswski.

De inhoudsmaat van de flessen was eerst afgeleid van de oude Pruisische maat "Stof" (=ca 1,2 lt). Omstreeks de eeuwwisseling werden de flessen in liters cq delen van liters vervaardigd. Overigens waren dat niet zoals nu gebruikelijk 0,7 lt flessen, maar resp. 1 lt, $\frac{1}{2}$ lt, $\frac{1}{4}$ lt, en zelfs $\frac{1}{10}$ lt.

glaszegel:

